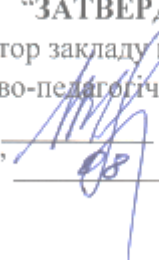

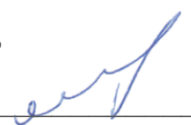
**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент Ігор ГЕРУШ
“ ” 2022 р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
З вивчення навчальної дисципліни
Українська мова за професійним спрямуванням
(курс за вибором студента)**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Освітній ступінь	молодший бакалавр
Медсестринсько-фармацевтичне відділення фахового коледжу БДМУ	
Кафедра	суспільних наук та українознавства
Курс навчання	I (на основі повної загальної середньої освіти)
Форма навчання	заочна

Схвалено на методичній нараді кафедри суспільних наук та українознавства
«_29_» серпня 2022 року (протокол № _1_)

Завідувач кафедри
суспільних наук та українознавства,
доктор історичних наук, професор Антоній МОЙСЕЙ.

Схвалено предметною(цикловою) комісією гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін «30» серпня 2022 року (протокол № 1_)

Голова предметної (циклової) комісії
гуманітарних та соціально-економічних дисциплін
ст. викладач Лідія ПОТАПОВА

Чернівці -2022

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	Суспільних наук та українознавства
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Андрієць Валерія Іванівна, викладач, andriets.valeriia@bsmu.edu.ua Вилка Лідія Яківна, ст.викладач Vilkalida@ukr.net
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/suspilnih-nauk-ta-ukrayinoznavstva/
Веб-сайт кафедри	http://snu.bsmu.edu.ua/
E-mail	society@bsmu.edu.ua
Адреса	вул.Героїв Майдану,3, навчальний корпус БДМУ № 2, 3 поверх
Контактний телефон	тел.: (0372)52-08-71

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	2
Практичні заняття	8
Самостійна робота	80
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Мовна культура є важливим складником особистості медичного працівника. Від мистецтва мовного спілкування суттєво залежать результати лікування. Медична практика доводить, що слово і рани, і лікує: словом можна вбити, словом можна врятувати. Тому медик має володіти культурою мови: тобто вміти добирати мовностилістичні засоби і прийоми відповідно до умов і цілей спілкування, передаючи певний психокультурний контекст.

Предметом вивчення є сучасна українська мова, представлена двома функціональними стилями: науковим та офіційно-діловим; вимоги до складання й оформлення наукових текстів і ділових документів; обсяг з лексики та граматики мови, що дає можливість здійснювати професійне спілкування та одержувати необхідну професійну інформацію.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocziyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркового дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhenniy_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Шкільний курс сучасної української мови • Основні етапи розвитку української мови. • Теорії походження мови. • Класифікація мов світу. • Характеристика пам'яток української мови.	• Історія медицини. • Деонтологія. • Медична психологія. • Усі клінічні дисципліни.
Українська та зарубіжна культура • Основні здобутки представників української мови та культури. • Мова і мовлення як невіддільні складники культури народу. • Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Наука, освіта, література, мистецтво, релігія в сучасному світі.	• Історія медицини. • Деонтологія. • Медична психологія. • Усі клінічні дисципліни.

6. Мета та завдання навчальної дисципліни “Української мови за професійним спрямуванням” дати студентам-нефілологам необхідну кількість знань для правильного використання

української літературної мови у різних сферах її функціонування, особливо в науковій та виробничій, а також ознайомити їх зі специфікою українського ділового мовлення, виробивши вміння і навички ведення документації у медичних установах.

Практичний курс ділової української мови покликаний формувати мовну особистість спеціаліста, здатну до розв'язання різноманітних комунікативних завдань у всіх практично актуальних сферах спілкування (науково-навчальний та офіційно-діловий).

Крім цього, програмою передбачено ознайомлення з призначенням та класифікацією документів, поділом їх на групи, з основними вимогами до складання та оформлення текстів ділової документації. З метою забезпечення лінгвістичної освіти студентів, а також функціонального принципу при викладанні української мови, до курсу української мови за професійним спрямуванням включається матеріал зі стилістики та історії української літературної мови.

Для засвоєння термінів та збагачення мовлення на практичних заняттях передбачена активна робота із мовознавчими та професійними словниками, нормативними вимогами сучасної української літературної мови. Складовою частиною курсу є самостійне опрацювання відповідної наукової літератури, спрямованої на розвиток навичок складання та редагування текстів ділової документації.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Української мови за професійним спрямуванням” є навчити студентів основ ведення ділової документації та наукової роботи, сформувати навички усного та писемного ділового спілкування, сформувати базовий рівень володіння професійною мовою для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін, підвищити рівень мовної культури майбутніх фахівців спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» »

7. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

У результаті вивчення курсу студенти мають оволодіти такими предметними компетентностями:

7.1.Інтегральні компетентності:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності та у процесі подальшого навчання;
інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації;

ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

7.2.Загальні компетентності: :

ЗК 1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та представниками іншої галузі.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 1. Здатність використовувати законодавчу, нормативно-правову бази України та дотримуватися вимог належних практик щодо здійснення професійної діяльності.

ФК 3. Здатність проводити інформативну та санітарно-просвітницьку роботу серед населення.

ФК 13. Здатність організовувати систему звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) в аптечних закладах, здійснювати товарознавчий аналіз, адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно з нормативно-правовими актами України.

8. Результати навчання

У результаті вивчення курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)» студенти повинні

8.1.Знати:

- функції мови в суспільстві;
- значення знання мови для майбутньої професійної діяльності;
- заборони й обмеження української мови;
- місце української мови серед інших мов світу;
- сучасні проблеми української літературної мови;
- літературні мовні норми;
- історію становлення правопису.
- теорії походження української мови;
- головні відомості про українську мову, історію її розвитку;
- основних представників в історії розвитку української мови;
- історію розвитку української мови на Буковині.
- особливості лексичного складу української мови;
- особливості застосування синонімів, паронімів, омонімів, антонімів, термінів та професіоналізмів у діловому та фаховому мовленні;
- визначення понять „термін”, „термінологія”, „терміносистема”, „номенклатурна назва”, „терміноелемент”.
- визначення понять „термін”, „термінологія”, „терміносистема”, „номенклатурна назва”, „терміноелемент”, „терміни-епоніми”, „терміни-аббревіатури”, „терміни-гібриди”;
- походження медичної термінології;
- етапи та шляхи розвитку української медичної термінології;
- перспективи розвитку української медичної термінології.
- причини виникнення труднощів слововживання;
- поняття „мовна помилка”, „універсальні слова”, „зайві слова”;
- основні види мовленнєвих помилок;
- енциклопедичні та лінгвістичні словники.
- морфологічний склад української мови;
- значення, морфологічні ознаки іменника; поділ на відміни та групи;
- особливості вживання займенників у діловому мовленні;
- особливості сполучуваності числівників з іменниками;
- значення і морфологічні ознаки дієслова; особливості вживання форм дієслів у діловому мовленні.
- правила написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правила вживання великої літери;
- правопис прізвищ, імен і по батькові;
- правопис географічних назв;
- особливості перекладу російських прізвищ українською мовою.
- походження поняття „етикет”; історію мовленнєвого етикету в Україні;
- принципи й функції мовленнєвого етикету;
- формули мовленнєвого етикету;
- базові поняття культури мови;
- основні комунікативні ознаки культури мовлення.
- характерні ознаки усного та писемного ділового мовлення;
- види й особливості усного ділового мовлення;
- культуру публічного виступу, його різновиди; закони риторики.
- особливості ведення ділової телефонної розмови, правила використання мобільних телефонів;
- історію документалістики в Україні, функції документів; особливості різних видів документів.
- визначення понять „документ”, „реквізит”, „формуляр”, „бланк”, „віза”, „резолуція” тощо;
- критерії класифікації документів, призначення документів, вимоги до їх оформлення;
- якими закладами здійснюється медична допомога в Україні;

- види медичних документів, вимоги до оформлення медичної документації, принципи побудови медичних документів.

8.2. Уміти:

- Тракувати поняття мови як суспільного явища, усвідомлювати її роль у житті кожної людини, народу та держави.
- Тракувати поняття „мова” і „мовлення”, „мова” і „мислення”, „літературна мовна норма”.
- Пояснювати спільне та відмінне між мовою та мовленням, національною та літературною мовою.
- Тракувати існуючі думки щодо питань походження української мови; зв'язку між мовою та державою.
- Зробити висновки про фахове мовлення як частину загальнонаціональної мови.
- Розвивати практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери й мети висловлювання.
- Інтерпретувати структурно-функціональну характеристику текстів різних стилів.
- Вдосконалювати вміння орієнтуватися в лексичному багатстві української мови.
- Продемонструвати вміння користуватися різними типами словників.
- Збагачувати активний словник студентів фаховою термінологічною лексикою.
- Формувати навички правильного виголошення публічних виступів, встановлення ділових контактів, проведення нарад, приймання відвідувачів, ведення телефонних розмов.
- Формувати правила поведінки та спілкування медичного працівника з пацієнтом, клієнтом
- Демонструвати засвоєння основних вимог до оформлення документів різного типу, високий рівень грамотного й оперативного складання документів; володіння культурою ділового мовлення.
- Визначати реквізити документів, специфіку писемного та усного ділового мовлення; загальні та специфічні функції документів.
- Продемонструвати вміння й навички складання, написання та оформлення різноманітної документації.
- Активізувати розумову діяльність студентів, урізноманітнюючи тексти документів та форми виконання документів.

8.3. Демонструвати програмні результати

загальні

ПРЗ 3. Знання фахової термінології.

фахові

ПРФ 11.Проводити санітарно-освітню та інформаційну роботу серед населення та медичних працівників.

ПРФ 13. Уміння професійного спілкування сучасною українською літературною мовою та використовувати навички усної комунікації іноземною мовою.

ПРФ 14. Здатність використовувати різноманітні методи, зокрема сучасні інформаційні технології, для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

ПРФ 16.Здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку.

9. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години.

Зміст дисципліни структуровано в 3-х змістових модулях:

Змістовий модуль 1.

Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків.

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування

Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства.

Функції мови.

Походження і розвиток української мови.

Літературна мова. Типи мовних норм.

Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.

Медична професійна мова в історії української літературної мови.

Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні

Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.

Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.

Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.

Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.

Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій медичній термінології.

Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.

Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон.

Поняття «номенклатура»; номени (номенклатурні одиниці) як різновид термінів.

Тема 4. Етапи та шляхи розвитку української медичної термінології. Особливості української медичної термінології

Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.

Історія розвитку української медичної термінології.

Етапи формування медичної терміносистеми.

Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.

Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури

Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.

Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази.

Український електронний словник.

Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.

Типові помилки слововживання у мовленні лікарів. Труднощі вибору слова в різних ситуаціях спілкування.

Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови

Поняття про морфологію, морфологічні норми.

Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.

Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.

Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.

Творення ступенів порівняння прикметників.

Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.

Особливості вживання дісприкметникових форм на *-учий, -ючий*, віддієслівних прикметників на *-льний* у медичній професійній мові.

Відмінювання прізвищ, імен та по батькові.

Особливості використання службових частин мови в текстах документів.

Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків

Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення.

Принципи класифікації речень.

Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.

Особливості побудови простих речень.

Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.

Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Змістовий модуль 2.

Стильові особливості ділового та професійного спілкування.

Культура публічного виступу.

Тема 8. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря

Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.

Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.

Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.

Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.

Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова.

Особливості спілкування медичних працівників у різних мовленнєвих ситуаціях.

Тема 9. Публічний виступ та його жанри

Історія та теорія ораторського мистецтва.

Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.

Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.

Презентація як різновид публічного мовлення.

Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.

Тема 10. Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту

Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).

Взаємодія функціональних стилів сучасної української мови у сфері фахового мовлення.

Поняття «спеціальна мова», «професійна мова», «професійне спілкування». Сучасна українська літературна мова як основа спеціальної мови.

Різновиди медичної професійної мови: мова медицини (медична наукова мова), медична розмовна мова, медична ділова мова, мова медичної реклами.

Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстилі та жанри, функціональне призначення.

Структура і види наукового тексту.

Форми запису готового тексту (першоджерела). Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.

Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Рецензія і відгук.

Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.

Змістовий модуль 3.

Культура фахового мовлення та етика професійного спілкування

Тема 11. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів.

Національний стандарт України. Формуляр і бланк управлінського документа.

Загальні вимоги до змісту та оформлення реквізитів.

Оформлення сторінки документа.

Вимоги до тексту документа. Поняття рубрикації тексту.

Тема 12. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів

Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв. Доручення. Розписка. Скарга. Види документів з кадрово-контрактних питань. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода. Призначення організаційно-розпорядчих документів. Їх види та групи. Інструкції, статuti, положення, правила, вказівки, розпорядження. Наказ: призначення, реквізити, структура тексту, види.

Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Довідка. Службова записка (доповідна, пояснювальна). Звіт. Протокол, витяг з протоколу. Запрошення, оголошення, повідомлення. Ділові листи. Телеграма, телефонограма, факс.

Тема 13. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення

Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації.

Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.

Медичні документи стаціонару.

Медична документація поліклініки.

Медична документація відділення.

Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення та читання.

10. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	заочна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків						
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	6	2		-	-	4
Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Терміни та термінологія. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	6	-	-	-	-	6
Тема 4. Етапи та шляхи української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	6	-	2	-	-	4
Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	6	-	-	-	-	6
Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови.	10	-	-	-	-	10
Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Складні випадки українського правопису.	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	54	2	2	-	-	50

Змістовий модуль 2. Стильові особливості ділового та професійного спілкування. <i>Культура публічного виступу</i>						
Тема 1. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Публічний виступ та його жанри.	6	-	-	-	-	6
Тема 3. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	18					18
Змістовий модуль 3. <i>Культура фахового мовлення та етика професійного спілкування</i>						
Тема 4. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	8	-	2	-	-	6
Тема 6. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	6	-	2	-	-	4
Тема 7. Підсумковий модульний контроль.	4		2	-	-	2
Разом за змістовим модулем 3	18	-	6	-	-	12
Усього годин	90	2	8	-	-	80

Аудиторна робота – 11,1%, СРС – 88,8%

11. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№	Найменування тем	К-сть год.
1.	Терміни та термінологія. Основні тенденції розвитку української медичної термінології.	2
Всього:		2

12. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№	Найменування тем	К-сть год.
1.	Терміни та термінологія. Розвиток української медичної термінології.	2
2.	Культура ділового мовлення. Документ як основний вид ділового мовлення	2
3.	Професійна документація медиків.	2
4.	Підсумковий контроль	2
Всього:		8

13. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Найменування тем	К-сть год.
1.	Поняття мови і мовлення. Літературна мова. Усне і писемне мовлення. Мова та професія. Зміни в новому українському правописі. Походження і основні етапи розвитку сучасної української літературної мови.	4

2.	Стилістика української мови. Функціональні стилі мови. Моделювання практично-професійної мовленнєвої ситуації з залученням різностильових мовних засобів (ситуація в аптеці, лабораторії).	6
3.	Лексичний аспект ділового та фахового мовлення.	6
4.	Терміни та термінологія. Розвиток української медичної термінології.	10
5.	Основні труднощі слововживання у діловому і професійному мовленні	6
6.	Морфологічний аспект ділового та фахового мовлення. Основні труднощі словозміни.	10
7.	Складні випадки правопису в діловому та фаховому мовленні.	6
8.	Синтаксичні особливості ділового тексту.	8
9.	Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовлення як вид пізнавальної діяльності людини.. Культура мовлення медичного працівника.	6
10.	Культура публічного виступу.	6
11.	Культура ділового мовлення. Документ як основний вид ділового мовлення.	4
12.	Професійна документація медичного працівника. Специфіка її складання та оформлення.	4
13	Підсумковий контроль	2
	Всього:	80

14. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

№ п.п.	Тема
1.	Роль української мови у процесі становлення державності.
2.	Стилістичне розмаїття сучасної української літературної мови.
3.	Медична лексика як частина загальнонародної мови.
4.	Творення вторинних лексем як один із засобів поповнення усного медичного спілкування.
5.	Українські письменники-медики.
6.	Бездоганне знання мови як чинник кар'єрного зростання.
7.	Діалог як одна з форм спілкування між лікарем і пацієнтом. Види діалогів.
8.	Термінологічний склад української лексики.
9.	Медичний дискурс як один із найдавніших типів професійного спілкування.
10.	Писемне мовлення медичного працівника.

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Походження і основні етапи розвитку української літературної мови. Становлення української літературної мови на Буковині. Функціональні стилі сучасної української літературної мови.
2. Науковий стиль. Загальнонаукова і спеціальна наукова термінологія. Медична лексика.
3. Офіційно-діловий стиль української літературної мови. Основні проблеми, ознаки, закони.
4. Культура мовлення: норми і правила, комунікативні ознаки.
5. Мова і мовлення.
6. Мовленнєвий етикет. Культура діалогу. Культура мовлення лаборанта.
7. Культура документальної мови. Загальні вимоги до оформлення та мови документів.
8. Діловий документ. Види ділових паперів.
9. Оформлення заяви.
10. Оформлення розписки.
11. Оформлення розпорядження.
12. Оформлення протоколу. Витяг з протоколу.

13. Оформлення наказу.
14. Оформлення характеристики.
15. Оформлення договору.
16. Оформлення довідки.
17. Оформлення доручення.
18. Труднощі слововживання у діловому мовленні та шляхи їх подолання. Мовні помилки.
19. Складні випадки правопису у діловій документації.
20. Складні випадки словозміни у діловому мовленні.
21. Загальні вимоги до мовних засобів ділового мовлення.
22. Граматична форма ділових документів.
23. Усне і писемне мовлення. Усне і писемне ділове мовлення.
24. Основні тенденції розвитку української медичної термінології.
25. Синоніми і пароніми у діловому мовленні.
26. Висловлювання і текст.
27. Етапи розвитку медичної термінології.
28. Мова і медицина.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. *Виправити помилки. Пояснити причини виникнення таких помилок.*

Приймати участь, переводити текст, заказувати обід, доказати теорему, з цього витікає, принести подяку, оставити під питанням, прийнятися до роботи, причиняти зло, шкільні міроприємства, слідуючі питання, поїхав на рибалку, вести себе, відноситись до людини, грати роль, в двох словах, на протязі доби, взяв себе в руки, я вибачаюсь, вірна смерть, у день по чайній ложці.

2. *Спробуйте дібрати синоніми до запозичених слів.*

Аргумент, гіпотеза, дефект, інцидент, симптом, ідентичний, хронічний, експеримент, вакцинація, апатія, генезис, документи, фактор, експорт, авторитет, лінгвістика, екземпляр, екзамен, агресор, гігант, аналогічний, блокнот, економний, оригінальний, актуальний, ерудований, дистанція, абітурієнт, ліміт, спонтанний.

3. *Знайдіть і виправте порушення лексичних і граматичних норм у словах і словосполученнях.*

Справка, спасти, обнаружить, выздоровлення, прийом ліків, прививка, осанка, поступлення речовини в кров, заключення експертизи, являтися лікарем, приймати участь у роботі, бред, ікота, язва, виносливий, десна, висок, стовбняк, протікання хвороби, заболів грипом, малочисельний, в значній мірі, на протязі хвороби, каплі, учбова програма, любий лікар, сердечний приступ.

4. *Виберіть правильний варіант словосполучень.*

Запобігати ушкодженню – запобігати ушкодження;

дякувати вам – дякувати вас;

зазнати поразку – зазнати поразки;

завідувач кафедри – завідувач кафедрою;

вживати ліки – вживання ліків;

зазнавати невдачі – зазнавати невдачу;

слабувати на очі – слабувати очима;

бачити власними очима – бачити на власні очі.

5. *Спробуйте поставити наголоси в іменниках на -ія.*

Амнезія, атрофія, дистрофія, епілесія, наркоманія, клептоманія, ортопедія, логопедія, флюорографія, асиметрія, кардіологія, фармація, інженерія, педіатрія, електрокардіографія, рентгенографія, рентгенометрія, дозиметрія, танатофобія, клаустрофобія, зоофілія, психопатія.

6. *Користуючись словниками медичної термінології, перекладіть терміни та термінологічні словосполучення українською мовою.*

Бедро, безвредный, бессознательность, благоприятный прогноз болезни, болей гриппом, болеутоляющий, больничный листок, выздоровление, ведущий специалист, вскрытие, в случае необходимости, желтуха, желудок, зуд, заболеть корью, изжога, малокровие, мышца, насморк,

ожоги, отеки, отравление, почка, прививка, столбняк, справка, сустав, челюсть, яд, язва, инъекция.

7. Виправіть помилки.

Заключити угоду, приймати участь, виписка із протоколу, діюче законодавство, відміна закону, цікаве міроприємство, вільна вакансія, повістка дня, грудна дитина, бувший студент, являється викладачем, мова йдеться, перевернути сторінку, відкрити очі, вуз, переписка, жилий, завідувач кафедру, вірна відповідь.

8. Напишіть правильні відповідники до мовних стереотипів, у яких допущені порушення норми.

Значимий, обіда, любий, учбовий, багаточисельний, міроприємство, хорошее відношення, закрито на перерву, підписка на журнал, в рострочку, заказний лист, включити прибор, сумісний, міри перестороги, наглядність, вірогідний, лишній раз, іменно ця стаття, підготувати заключення.

9. Перекладіть українською мовою подані нижче слова та словосполучення.

Кружится голова, не хватает воздуха, окружающий мир, консультироваться по поводу заболевания, придерживаться режима, определить по результатам анализов, обострение болезни, утолить боль, к тому идет, между прочим, достоинство, преимущество, соперник, сотрудник, совещание, соучастник, сообщение, соавтор, соратник, ответственный, соответствующий, разработка, отмечать, отметка.

10. Перекладіть українською мовою.

Сравнить с прошлым, предупредить, ложная мысль, разглагольствовать, согласно решению, свидетельство, является, задача, подписка, следующий, мероприятие, принимать меры, уместный вопрос, болеть грипом, желаемый результат, запущенная болезнь, по рецепту, прийти в сознание, речь идет о..., состоять на учете, течение болезни, потерять сознание, ядовитое вещество.

11. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я) чи -у (-ю).

А. Отвір, бронхіт, інсулін, кашель, вигин, гібрид, гормон, пігмент, плід, результат, сироп, термометр, тромб, цироз.

Б. Авітаміноз, апендикс, білок, біоритм, викидень, ген, гепатит, гній, дефект, діагноз, диспансер, еритроцит, живіт, камінь.

12. Визначте рідне відмінюваних та відмінюваних складноскорочених слів.

ВАК, ПТУ, УПА, неп, загс, БДМУ, профком, ЧНУ, колгосп, ЧАЕС, ООН, міськвно, ДНК, СНІД, МВС, СБУ, УРСР.

13. Перепишіть подані нижче слова у три колонки: перша – ті, що вживаються у формі чоловічого і жіночого роду; друга – ті, що вживаються тільки у формі чоловічого роду; третя – ті, що вживаються тільки у формі жіночого роду.

Акушер, інженер, друкарка, бортпровідник, закрійник, журналіст, лаборант, механік, швець, набірник, диригент, архітектор, перекладач, шахтар, співак, актриса, екскурсовод.

14. Уведіть до речень подані словосполучки. Визначте, до якої частини мови вони належать у тому чи іншому випадку.

Закордон – за кордон, насміх – на сміх, укупі – у купі, навіки – на віки, напам'ять – на пам'ять, збоку – з боку, проте – про те, удень – у день, доволі – до волі, наприклад – на приклад, нагорі – на горі, додому – до дому, зрештою – з рештою, набік – на бік.

15. Запишіть російські прізвища українською мовою.

Кузнецов, Державин, Егоров, Вересаев, Лазарев, Ломтев, Лопатин, Репин, Серов, Елкін, Королєв, Артёмов, Фёдоров, Грачёв, Гуцин, Цицерон, Борисов, Киселёв, Новиков, Пришвин, Игнатов, Воинов, Ильин, Лукьянов, Соболев, Белов, Левановский, Безруков.

16. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я), -у (-ю).

Клапан, клініцист, кисень, крововилив, зуб, лейкоз, лікоть, меридіан, мікроб, надріз, ніготь, орган, нежить, грип, профілакторій, вірус, шлунок, попереk, бюлетень, організм, анамнез, огляд, йод, мозок, біль, зобмозочок.

17. Напишіть слова разом, окремо чи через дефіс. Поясніть їх правопис.

Мікро/вольт, пів/документа, авто/фургон, напів/розпад, англо/фільм, джерело/знавство, машино/пис, вітро/електро/станція, кіно/репортаж, магнітолог/астроном, вугле/навантажувач, бета/промені, англо/манія, вібро/грама, діло/водство, геолог/розвідка, звуко/знімач, вугле/вод, пів/Києва, вчитель/словесник, генерал/лейтенант, макро/економіка, агро/промисловість, мимо/волі, повсяк/час, уві/сні, де/інде, з/боку/на/бік, геть/чисто, по/нашому, дуб/дубом, з/над, в/наслідок, на/чолі, наче/б/то, коли/б, як/най/більше, співай/бо, скільки/ж/то, не/втомно, не/виконаний план, не/варто, не/зважаючи..

18. Замініть, де треба, малу літеру великою.

(г)азета (в)ечірній (к)иїв, (к)інотеатр (к)иївська (р)усь, (р)іздво, (н)овий (р)ік, (п)олтавська (б)итва, (о)рганізація (о)б'єднаних (н)ацій, (п)резидент (у)країни, (в)ерховна (р)ада (у)країни, (д)ід (м)ороз, (с)нігурочка, (ч)ервона (ш)апочка, (д)онеччина, (с)узир'я (г)ончі (п)си, (а)хілєсова (п)ята, (о)рден (к)нягині (о)льги, (б)ориспільський (р)айон, (с)ело (в)еликохатки, (п)уща (в)одиця, (к)онча (з)аспа, (к)обзар, (к)нязь, (м)узей (з)ахідного (м)истецтва, (к)онгрес (у)країнських (н)аціоналістів (к)анади, (д)ень (н)езалежності.

19. Провідайте числівники 27 (підручник), 151 (студент) , 437 (автомобіль), 984(працівник)

20. Запишіть правильно подані нижче слова.

Ро...сунув, ...чавити, ...хов, ро...сіл, ...шити, не...проста, ро...тин, бе...платно, ро...тає, бе...сумнівно, ро...віз, ро...стріл, бе...смертні, с...під...лоба, з...на...двору, о...півночі, по...одинці, у...стократ, що...сили, за...одно, до...вподоби, до...речі, в...обріз, на...відмінно, рік...у...рік, сам...на...сам, день...у...день, сама...самотою, як...не...як, в...двоє, по...двоє, мов...би...то, тільки...но, адже...ж, тому...то, дарма...що, хоч...би, хіба...що, знайшов...таки, аби...що.

21. Напишіть просту і складну заяву на ім'я ректора БДМУ та декана вашого факультету.

22. Оформіть один із видів документів (автобіографія, характеристика, резюме, довідка, доручення, розписка, протокол, витяг з протоколу, оголошення, запрошення, доповідна записка, пояснювальна записка, медична карта хворого).

17. Методи навчання

У навчальному процесі при вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. Пояснювально-ілюстративний метод Метод широко застосовується для передачі великої кількості інформації. Студенти одержують знання за допомогою усного слова (розповідь, лекція, пояснення), друкованого слова (навчальної або методичної літератури), наочних засобів (презентації, фільми). Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.

2. Репродуктивний метод

Застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях.

Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, лабораторні, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом. Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь в студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенос, класифікація).

3. Метод проблемного викладу.

Підхід широко використовується в практиці ВНЗ. Педагог до викладу матеріалу ставить проблему, формулює пізнавальне завдання на основі різних джерел і засобів.

Показує спосіб рішення поставленого завдання. Спосіб досягнення мети – розкриття системи доказів, порівняння точок зору, різних підходів. Студенти стають свідками й співучасниками наукового пошуку.

Студенти не тільки сприймають, усвідомлюють і запам'ятовують готову інформацію, але й стежать за логікою доказів, за рухом думки педагога.

4. Ігровий метод

Метод має за мету сформувати певні навички й уміння студентів у їх активному творчому процесі. Він дозволяє активізувати мислення студентів, підвищити самостійність майбутнього фахівця, внести дух творчості в навчання, наблизити навчання до професійної діяльності, підготувати студента до професійної практичної діяльності.

18. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- усне опитування згідно з розробленими викладачем методичними вказівками;
- система тренувальних вправ і творчих завдань;
- блок тестових завдань;
- самостійна робота;
- написання рефератів і наукових повідомлень.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Оцінювання здійснюється згідно регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

19. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість тем	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	3 (№№ 1-3)	4	47,5	44	30	0	10	120

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані й включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальне завдання студента, *але не більше 200 балів* (47,5 балів x 4 теми + 10 балів (індивідуальна робота) = 200 балів)

Мінімальна кількість балів за модуль, яку повинен набрати студент при його вивченні для допуску до підсумкового модульного контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі (30 балів x 4 теми = 120 балів)

Оцінювання індивідуальних завдань студента

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. **Індивідуальна робота студента** – це написання та захист рефератів.

Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання (реферат), залежить від їх обсягу та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність (10 – для заочної форми навчання).

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю тем на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

За рішенням Вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 12 балів) за призове місце на міжнародних олімпіадах та II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Оцінка за модуль вноситься екзаменатором до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

20. Методичне забезпечення

1. Типова програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Навчально-методичні посібники:

а) Шутак Л.Б., Навчук Г.В., Ткач А.В. Українська мова професійного спрямування: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук, А.В. Ткач. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2008. – 444 с.

б) Шутак Л.Б., Ткач А.В., Навчук Г.В. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.

в) Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с.

4. Методичні вказівки під час підготовки до практичних занять (додаються), в тому числі електронний варіант на сервері дистанційного навчання.

5. Методичні вказівки для самостійної позааудиторної роботи студентів (додаються).

21. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Шутак Л.Б., Навчук Г.В., Ткач А.В. Українська мова професійного спрямування: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук, А.В. Ткач. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2008. – 444 с.
2. Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.
3. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с.

Допоміжна

1. Галузинська Л.І. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Л.І. Галузинська, Н.В. Наumenko, В.О. Колосюк. – К. : Знання, 2008. – 430 с.
2. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря / Н.П. Литвиненко, Н.В. Місник. – К. : Книга плюс, 2001. – 176 с.

3. Мацюк З.О., Станкевич Н.І. Українська мова професійного спілкування: [навчальний посібник] / З.О. Мацюк, Н.І. Станкевич. – К.: Каравела, 2010. – 352 с.
4. Мацько Л.І. Стилїстика української мови : [підручник] / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2005. – 462 с.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : [навчальний посібник] / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291 с.
6. Семеног О.М. Культура наукової української мови : [навчальний посібник] / О.М. Семеног. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
7. Стахів М. Український комунікативний етикет : [навчальний посібник] / М. Стахів. – К. : Знання, 2008. – 245 с.
8. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
9. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: [навчальний посібник] / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К.: Знання, 2007. – 494 с.
10. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування : [навчальний посібник] / Т.К. Чмут, Г.Л. Чайка. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вікар, 2003. – 223 с.

22. Інформаційні ресурси

1. Матеріали на сервері MOODLE БДМУ (<http://moodle.bsmu.edu.ua>).
2. Фонди бібліотеки БДМУ (<http://medlib.bsmu.edu.ua>).
3. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>.
4. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnyk.ua/>.
5. Латинсько – український словник до курсу фармацевтичної термінології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:35ac5a794f1edeeb6a17e1cd318ee30d99336f9e/latest/336594/index.html.
6. Медичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medterms.com.ua/>.
7. Словник медичних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/2015082666091/meditsina/slovník_medichnih_terminiv.

23.УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Андрієць Валерія Іванівна - викладач